

ДО

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-Н БОЙКО БОРИСОВ

СТАНОВИЩЕ

Относно: Раздел VIII „Особени правила по отношение на ЮЛНЦ“ на проект на Правилник за прилагане на Закона за мерките срещу изпирането на пари

Уважаеми господин Борисов,

Предложеният проект за нормативен акт е от важно значение за ефективната защита на обществения интерес срещу противоправна дейност, свързана с изпирането на пари. Същевременно приложението му засяга и би могло да засегне основни права на човека и гражданина, гарантирани с уредбата в Глава втора от Конституцията, като например правото на свободно сдружаване – чл.44 от Конституцията.

Организациите, които представляваме, подкрепят разграничаването на юридическите лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) от останалите задължени субекти по прилагане на мерките в Закона за мерките срещу изпирането на пари с оглед на спецификата на дейността им. Смятаме, че тази стъпка е в правилната посока, свързана с отчитане на спецификата на ЮЛНЦ като предвидени в закона форми на упражняване на правото на сдружаване.

Предложеният проект на Правилник обаче не взема предвид актуалното развитие на дарителство в страната за ЮЛНЦ и съществуващите използвани механизми за дарение. Така например, в чл. 44, ал. 7, т. 3 и чл. 46, ал. 1 от проекта се изключва събирането на данни за дарителите, когато даренията се осъществяват чрез кутии за дарения или по банков път. Извън обхвата на това изключение от приложението на правилника обаче остават сходни механизми, като постъпления от благотворителни събития (концерти, вечери, представления, томболи и др.), благотворителни базари и др.

В Правилника има недостатъчно ясни текстове, както и задължения, които ще доведат до допълнителна административна тежест за ЮЛНЦ и невъзможност за осъществяване на мерките, както следва:

1. Чл. 43, ал. 1 от проекта предвижда служителите на ЮЛНЦ да бъдат запознати с установените рискове от изпиране на пари и финансиране на тероризъм – смятаме, че задължението следва да се отнася единствено до управляващите ЮЛНЦ лица;
2. Чл. 43, ал. 2, т. 2 от проекта включва събиране на достатъчно данни и информация за дарителите и бенефициентите и извършване на проверки по чл. 46 от ЗМФТ и по чл. 46, ал. 3 по ЗМИП – така формулиран текстът вменява задължение за пълна комплексна проверка от ЮЛНЦ, която е извън техните задължения по ЗМИП. В тази връзка предлагаме т. 2 да отпадне;

3. Чл. 43, ал. 2, т. 3 задължава ЮЛНЦ да осъществяват наблюдение на установените взаимоотношения с дарителите и бенефициентите и извършваните сделки и операции от тях – текстът има твърде общ характер и може да бъде тълкуван, че възлага на ЮЛНЦ да наблюдава всички операции и сделки на свои дарители и бенефициенти. Това от своя страна практически е невъзможно и извън предмета на дейност на ЮЛНЦ. Предлагаме тази точка да отпадне;
4. Чл. 43, ал. 3 се отнася до задължението за изготвяне на оценка на риска от ЮЛНЦ по отношение на техните дарители, бенефициенти и действителни собственици при настъпване на обстоятелства по чл. 98, ал. 4 и 5 от ЗМИП (ЮЛНЦ с годишен оборот над 20 000 лева и при преценка, че е налице опасност от използване на дейността на ЮЛНЦ за изпиране на пари или финансиране на тероризъм). Текстът не дефинира еднозначно дали следва да бъдат проверявани всички дарители и бенефициенти или тези, които могат да бъдат отнесени към чл. 11, ал. 4 на ЗМИП (за дарения на стойност над 15 000 евро по банков път или 5 000 евро в брой). По данни на Институт „Отворено общество“ – София, в анализа „Активните неправителствени организации в България през 2017 г.“ над 40% от ЮЛНЦ в страната имат годишен оборот над 20 000 лева, което попада в хипотезата на чл. 98, ал. 4 от ЗМИП. Съгласно чл. 43, ал. 3 от ППЗМИП всички те са задължени да правят оценки на всички свои дарители (а не само за тези, отнесени към чл. 11, ал. 4 в ЗМИП), което ще доведе до необоснована допълнителна административна тежест за всички тях. Предлагаме текстът да бъде прецизиран и съотнесен към чл. 11, ал. 4 на ЗМИП за дарителите и бенефициентите и от него да бъдат изключени действителните собственици на ЮЛНЦ според ЗМИП.
5. Чл. 44, ал. 1 отново отнася събирането на данни за дарители и бенефициенти физически лица към чл. 43, ал. 3. И тук предлагаме да бъде конкретизирано, че това се отнася до дарения по чл. 11, ал. 4 от ЗМИП.
6. Чл. 44, ал. 7 изключва събирането на данни за дарители в случаите на организирано набиране на средства чрез кутии за дарения. Предлагаме към този текст да се добавят още: благотворителни базари и събития, както и чрез дарителски платформи за набиране на средства онлайн и чрез текстови съобщения и обаждания.
7. Чл. 45, ал. 5 предполага събирането на заверени копия на лицензии, разрешения и регистрации за дейности, които подлежат на такъв режим, извършвани от дарители и бенефициенти. Текстът може да бъде тълкуван, че задълженото по ЗМИП ЮЛНЦ следва да събира документи за дейности извън конкретния предмет на дарението. Това много би усложнило административната процедура по сключване на договори за дарения и би следвало да се прилага само по отношение на целта на дарението.

В доклада за частична оценка на въздействието на ППЗМИП липсва информация относно очакваните конкретни ефекти, свързани с увеличаване на административната тежест за ЮЛНЦ.

С уважение,

Биляна Гяурова-Вегертседер, Български институт за правни инициативи

Благовеста Пугьова, фондация „Подарете книга“

Георги Богданов, Национална мрежа за децата

Георги Генчев, фондация „Програмен и аналитичен център за европейско право“

Гергана Жулева, фондация „Програма достъп до информация“

Красимира Величкова, Български дарителски форум

Любомира Колчева, Фондация „Екообщност“

Нада Тошева, Българско дружество за защита на птиците

Светла Костадинова, Институт за пазарна икономика

Тома Белев, Асоциация на парковете в България